

Emek 16 Ocak 1921'de Ankara'da çıkmaya başlamıştır.

"... 1 numaralı sayısında yayınlanan ve Komünizmin esaslarını ele alarak bunların Kur'an ile çatışmadığını isbata çalışan başmakale, Millet Meclisinde fırtınalı müzakerelere yol açmıştır; bu vesileyle bazı mebuslar, muharrir darağacına yaraşır, diye bağırılmışlardır. Şeriye Vekili Mustafa Fehmi ise, bu "tehlikeli ve sahte hareket" aleyhine, bütün Anadolu gazetelerinde neşredilen bir fetva vermiş ve "bu hareketin, Kur'an esasları ile bağdaşmadığını, zira İslâm hukukunun tanıdığı hususi mülkiyet ve veraseti yok etmek gayesini güttüğünü" bildirmiştir. Bunlara rağmen Emek, uzunca bir müddet tahrikatına devam edebilmiştir. Nitekim, 2 numaralı sayısında, (Türkiye'de ilk olarak !) Komünist Beyannamesinin tam çevirisini vermiştir. Maamafih, ^{yazı işleri müdürü} ~~Abdülkadir~~ Abdülkadir, Bulgaristan'da çıkan Ziya adlı bir gazeteden iktibas ettiği bir makale ile küstahlığın zirvesine erişti: "Anadolu'nun hâkimi mutlaka Kemal'dir, eğer muzaffer olursa köylünün durumu sanki düzelecek mi? O, Anadolu halkını mesut edemez (kalın harflerle !) Türkiye aç kalırsa, hudutları uzun olmuş, kısa olmuş farketmez. Milletleri kapitalist baskısından sadece sosyalizm kurtarabilir. Bu sebeple, Yunan emperyalizmine karşı devam eden harp bitince, iç harp başlayacaktır (kalın harflerle) ."

Novyi Vostok II, s. 643 v.d.

Jaeschke, "Komm.und Islam..." s. 115.

Mehmet Şükrü'nün KONFERANS'ının Başlığı: 574

Halk İştirakiyyûn Fırkası Ankara Heyet-i Merkeziyesi tarafından Kânunuevvel'in yirmiikinci Perşembe günü Cuma gecesi Darülmualiminin Konferans Salonunda verilen müsamerede Afyonkarahisar Mebusu Mehmet Şükrü yoldaş tarafından verilen konferanstır.

Muhterem yoldaşlar!

Ankara Heyet-i Merkeziyesi tarafından tertib edilen şu müsamerede tarafımdan İştirakiyyûn İnkılâbı'na ve Rus Bolşevikliği Rus cihangirliğini ve Garbın imperyalist devletleriyle anlaşmak Türkiye emekçilerinin menafiine uygun olup olmadığına dair tarafımdan konferans verilmesi bizaasizliğime rağmen iltimas ve reca eylemiş beni kabule mecbur etmişti. Müsaadenizle gerek rahatsızlığım ve gerek iktidarsızlığım hasebiyle (estâfirullah) evvelâ huzur-u âlinizde vâki olacak kusurlarımdan ve şu cüretimden dolayı aflatınızı dilerim.

Efendiler yoldaşlar? Bugün cihanda yeni bir fikir cereyanı vardır. Bu da Bolşeviklik, Komünizm cereyanlarıdır.

25 Teşrinievvel - 7 Teşrinisâni 1917 İnkılâbı Rusya'da emekçilerin «Fukara-i Kâsibenin» hakimiyet-i mutlakasını «Diktatörlüğünü» meydana getirmiş ve fakir köylüler ile emekçilerin yardımı sayesinde İştirakiyyûn Heyet-i İctimaiyesinin «İştirakçi ortakçı bir cemiyetin» temellerini kurmaya başlamıştır. Almanya ve Avusturya'da ihtilalin tarzı cereyanı, müterakki memleketlerin hepsinde emekçiler ihtilâl hareketlerinin gittikçe artması ve doğrudan doğruya emekçilerin hakimiyet-i mutlakasını meydana getirmek üzere Şûrâlar Hükümeti'ne dair hareketin yapılması gibi birçok ahval gösteriyor ki bütün dünya emekçilerinin Komünist İnkılâbı artık bilfiil başlamıştır. (Kıyve, Buhara, İran, Afganistan, Hindistan Çin Mısır gibi kapitalizm «sermayecilik» ve imperyalizm «cihangirlik» tegallüp ve tahakkümü altında ezilmekte ve inlemekte olan memleketlerde dahi kadın erkek ve genç İştirakiyyun Teşkilâtları meydana gelmesi ve bunlardan bazılarının bugün bilfiil Şûrâlar usûlü hükümetini tatbik ve inkılâpçı Kızıl Ordu teşkil ile inkılâp hareketine geçmeleri gösteriyor ki bütün cihan emekçilerinin İştirakiyyun İnkılâbının şark emekçilerinin dahi iştirak etmekte olduğu bir zamanda bizim bu insanî ve ictimai inkılâba yabancı kalmaklığımız daha doğrusu gözlerimizi kapamaklığımız doğru olamazdı. İşte

bu bizde de nazar-ı dikkatten dür tutulmayarak Halk İştirakiyyûn Fırkası teessüs ve teşekkül etmiştir.

Bu Cihan İnkılâbı'nın, insani mefkûrenin esasatını teşkil eden iştirakiyyûn mesleğinin halk tarafından iyice anlaşılmasını temin maksadıyla Ankara Heyet-i Merkeziyesi bu müsamere ve konferansı tertibe teşebbüs ve muaffak olmuştur.

Şimdi gelelim Halk İştirakiyyûn İnkılâbı nedir?

Bunun tafsilâtını tab edilmekte olan ve yakında cümlenize verilecek bulunan Fırkanın siyasi program ve nizamnamesinde tafsilatıyla okuyacaksınız. Bendeniz şimdilik pek lüzumlu addettiğim bir iki noktadan bahsedeceğim. Bu fırka hafi Komünist Partisiyle Halkçıların birleşmesinden husûle gelmiş ve program ve nizamnamesini Hükûmete vererek resmen tanılmış bir Fırka'dır. Fırka'nın gayesi memleketin en mazlum ve mağdur halkı bulunan köylü, işçi ve emekçilerin hukukunu müdafaa etmek, halkın hukukunu halka vermek, halkı kendi mukadderatına bilfiil sahip kılmak ve tabii iradesine mâlik etmektir.

Fırka bu mesut ve insani vazifesini yaparken kundakçıların iştirak kelimesinden bazı manâlar çıkarması müstebad görülmektedir. Fırka programının birçok maddeleri dinden ve hukuk-u aileden bâhisdir. Bu iki mühim mebâhis bundan evvelki müsamerede Şeyh Servet ve Ziyetullah yoldaşlar tarafından verilen konferanslarda şerh ve izah edilmiş olmasına rağmen iştirakiyyûn kelimesinden likasten bazı manalar çıkarmak isteyen bombacılar «iştirakiyyûn demek herşeyde ve bilhassa kadınlarda da iştirak etmek demektir» diyorlar. Hiç şüphesiz bu sözler halkımızın zihnini bozarak, ihlâl ederek baykuş gibi daima milletin başında ötmek isteyen insanlar tarafından

söylenmektedir. Bu sözlerin hiç kıymeti yoktur. Çünkü Fırka programının bir maddesinde hukuk-u aile şeriat dairesinde mahfuzdur. Dediği gibi diğer bir maddesinde de asrı saadetteki samimiyeti müşterekleyi iadeye çalışacaktır. Demekle hakikat-i islamiye dairesinde hareket edeceğini göstermiştir.

Alkışlar...
(Mâbadi var)

THİF Yayın Organları I
(İstanbul: Katke Yay., 1975),
Belgesel Sosyalizm Serisi No: 2, s. 12-13.